

Täysistunto

Keskiviikko 16.10.2024 klo 14.10—21.28

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain 1 ja 7 luvun muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 76/2024 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 12/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 12/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Puisto, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.44 **Sakari Puisto ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan mietinnön, jonka pohjana on hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain 1 ja 7 luvun muuttamisesta. Ehdotuksella pantaisiin täytäntöön komission delegoitu direktiivi Euroopan parlamentin ja neuvoston tilinpäätöstä koskevan direktiivin muuttamisesta mikroyritysten, pienten, keskisuurten ja suurten yritysten tai konsernien kokoluokkien raja-arvojen osalta. Lisäksi lakiin tehtäisiin lakiteknisiiä täsmennyksiä, jotta se vastaisi paremmin kestävyysraportointia koskevan direktiivin tarkoitusta.

Tilinpäätösdirektiivin 3 artiklassa säädetään eri kokoisten yritysten ja konsernien jaotellusta taseen loppusumman, liikevaihdon ja työntekijöiden määrän perusteella. Direktiivin mukaan komissio tarkastelee raja-arvoja vähintään viiden vuoden välein inflaation vaikutusten huomioon ottamiseksi.

Inflaatiokehityksen vuoksi komission delegoidulla direktiivillä on korotettu taseen ja liikevaihdon raja-arvoja 25 prosentilla. Hallituksen esitys liittyy pääosin komission delegoidun direktiivin kansalliseen täytäntöönpanoon. Hallituksen esityksen tavoitteena on myös osaltaan keventää suomalaisten yritysten hallinnollista raskautta.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella talousvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisena ja kannatettavana. Valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muutamin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hyvät edustajat! Voimassa olevan kirjanpitolain mukaan suuryrityksellä tarkoitetaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy vähintään kaksi seuraavista kolmesta raja-arvosta tilinpäätöspäivänä: 1) taseen loppusumma 20 miljoonaa euroa; 2) liikevaihto 40 miljoonaa euroa; 3) tilikauden aikana palveluksessa keskimäärin 250 henkilöä. Keskikokoisella yrityksellä tarkoitetaan puolestaan kirjanpitovelvollista, jolla sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella ylittyy enintään yksi edellä mainituista raja-arvosta. Uusiksi raja-arvoiksi ehdotetaan taseen osalta 25 miljoonaa ja liikevaihdon osalta 50 miljoonaa euroa. Raja-arvojen korotta-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2024 vp

minen suuryritysten osalta tarkoittaa, että kirjanpitolain 7 luvussa tarkoitettuun kestävyysraportointiin velvollisten yritysten määrä tulee vähenemään.

Tilinpäätösdirektiivi mahdollistaa sen, että kansallisessa sääntelyssä pitäydytään keskikokoisen ja suuryrityksen määritelmien osalta nyt ehdotettua alemmissa raja-arvoissa. Tällöin velvoitteet kohdistuvat laajempaan yritysjoukkoon kuin mitä EU-lainsäädännön vähimmäissääntely edellyttää. Pääministeri Orpon hallitusohjelman mukaan hallituksen tavoitteena on yrityksiin kohdistuvan liian sääntelyn purkaminen ja hallinnollisen taakan keventäminen. Lisäksi hallitusohjelmassa todetaan, että EU-lainsäädännön toimeenpanon yhteydessä vältetään kansallista lisäsääntelyä. Talousvaliokunta toteaa, että direktiivin mahdollistama raja-arvojen kansallinen korottaminen on osaltaan näiden hallitusohjelma- kirjausten mukainen. Korottamismahdollisuuden hyödyntämättä jättäminen tarkoittaisi käytännössä lisäsääntelyä Suomessa ja kasvattaisi suomalaisten kirjanpitovelvollisten hallinnollista rasitetta suhteessa muiden ETA-alueiden kilpailijayrityksiin. Hallituksen esityksessä todetun mukaisesti suuryritystä pienemmilläkin yrityksillä on kuitenkin mahdollisuus vapaaehtoiseen kestävyysraportointiin.

Hyvä puhemies, edustajat! Käyn läpi vielä talousvaliokunnan muutosehdotukset:

Ensinnäkin: talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että tulkintaepäselvyyksien poistamiseksi kirjanpitolain keskikokoisen yrityksen määritelmää täsmennetään vastaamaan paremmin säännöksen perustana olevan kestävyysraportointidirektiivin sanamuotoa.

Toiseksi: Asiantuntijalausunnossa on viitattu tilinpäätösdirektiivin 3 artiklan 8 kohtaan, joka sisältää vaihtoehtoisen menettelytavan konsernin kokoa laskettaessa. Mainittu direktiivin säännös edellyttää, että jäsenvaltioiden on sallittava vaihtoehtoinen laskentatapa taaseen loppusumman ja liikevaihdon raja-arvon määrittelyssä. Näin ollen on perusteltua sisällyttää asiaa koskeva täydentävä säännös kirjanpitolain 1 luvun 6 a §:ään.

Myös: Talousvaliokunta ehdottaa pykälän 1 momentin täydentämistä koskien kestävyysraportointia koskevien säännöksiä soveltamista suurkonsernin emoyritykseen. Mietinnössä on käsitelty tätä asiaa tarkemmin. En lähde sitä avaamaan sen enempää. Tämöinen varsin tekninen määritelmäkysymys.

Lisäksi, kun kestävyysraportointia koskevat säännökset lisättiin aiemmin kirjanpitolaikiin, lainmuutoksen eduskuntakäsittelyn aikana 7 luvun 1 §:n 5 momenttiin lisättiin säännös, jonka perusteella kestävyysraportointia koskevaa sääntelyä ei sovelleta ammattikorkeakouluihin. Lainmuutoksen jälkeen on kuitenkin käynyt ilmi, että koulutussektorilla toimii muutamia muitakin voittoa tavoittelemattomia osakeyhtiöitä, jotka hoitavat laissa säädettyä koulutustehtävää ja jotka täyttävät kirjanpitolain suuryrityksen määritelmän. Ilman laissa säädettyä soveltamisalan rajausta nämä tahot kuuluvat kuitenkin kestävyysraportointivelvoitteen piiriin. Talousvaliokunta pitää tarkoituksenmukaisena, että julkisin varoin toimivat ja lakisääteistä tehtävää hoitavat voittoa tavoittelemattomat koulutustoimijat jätetään kestävyysraportoinnin ulkopuolelle.

Hyvä puhemies! Lopuksi talousvaliokunta ehdottaa myös voimaantulo- ja siirtymäsäännöksiin eräitä teknisluonteisia korjauksia ja täsmennyksiä. Mietintö on yksimielinen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 103/2024 vp

18.50 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Kiitoksia valiokunnan erinomaiselle puheenjohtaja Puistolle. Nostan oikeastaan tämän esittelyn jälkeen vain muutamia keskeisiä havaintoja omasta mielestäni, koska esittely oli niin perusteellinen.

Oleellistahan tässä on, että direktiivin kansallisessa täytäntöönpanossa on hyödynnetty kansallisia optiomahdollisuuksia ja että yrityksiin kohdistuvaa hallinnollista taakkaa pyritään tällä tavoin vähentämään. Tämähän on aivan keskeistä, kun puhutaan suomalaisten yritysten kilpailukyvyistä ja mahdollisuuksista. Kuten puheenjohtaja Puisto totesi, tämähän on hallitusohjelman kirjauksenakin, että emme hyväksy tällaista Suomi-lisää missään muodossa.

Kaksi muuta pointtia: Tämä kestävyysraportointivelvoite poistuu nyt noin 270 yritykseltä. Pienimmillä on luonnollisesti edelleen mahdollisuus vapaaehtoisen kestävyysraportointiin, jos se on edellytys tai edesauttaa rahoituksen saamista. Viimeisenä pointtina rahoituksen kustannus ja saatavuus ovat omiaan ohjaamaan lakisääteisen raportointivelvollisuuden ulkopuolelle jääviä toimijoita siihen, että ne julkaisevat ja antavat tietoja kestävyystoimistaan. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

18.52 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Näin yrittäjänä tämä kirjanpitolain muuttaminen kestävyysraportoinnin osalta on hyvä hallituksen esitys, ja näin opposition puolelta kannatan tällaisia hyviä esityksiä. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 76/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisälön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.